

Maanedsoversigt over Plantesygdomme.

302. — Vintermånederne og april 1949.

Der blev for vintermånederne og april modtaget beretninger fra 92 medarbejdere; endvidere blev der i månederne januar—april besvaret 1152 forespørgsler.

Lufttemperaturen lå i april måneds første uge omtrent på normalen, der er på 5—6° C, medens den i de følgende to uger i de fleste landsdele lå 2—3° over normalen — enkelte steder ca. 4° over normalen.

Nedbøren nåede for april betydeligt over normalen i så godt som alle landsdele, og for hele landet blev nedbøren 62 mm mod månedens normal på 40 mm; de største nedbørsmængder, der ofte næsten nåede eller var større end månedens normale nedbørsmængder, faldt i ugen fra d. 2. til d. 9. For de forskellige landsdele blev nedbøren følgende i mm med månedens normal i (): Vendsyssel 58 (40), Vestjylland 41 (40), Midtjylland 54 (41), Østjylland 63 (42), Sydjylland 55 (41), Sønderjylland 74 (43), Fyn 66 (39), Midt- og Vestsjælland 67 (36), Nordøstsjælland 64 (40), Sydsjælland og Møn 70 (37), Lolland og Falster 73 (37) og Bornholm 45 (36).

Af de to forårsstorme i april synes især stormen umiddelbart efter påske at have anrettet skade flere steder, således at det blev nødvendigt at udføre en del omsåning (J. J. Jakobsen, Grindsted; H. Jensen, Asnæs, og M. Greve, Roskilde). Den voldsomme regn i begyndelsen af april blev årsag til ret stærk skorpedannelse og vel navnlig på lermuldet jord (M. Greve, Roskilde).

SYGDOMME PÅ LANDBRUGSPLANTER. KORN OG GRÆSSER.

Både vintersæd og græsser overvintrede særdeles godt.

Kuldeskade blev iagttaget hos byg i den sidste uge af april.

Lyspletsyge (manganbrist) synes ikke at have været stærkt fremtrædende hos vintersæd; af ialt 72 beretninger skrives i 41 om ubetydelige angreb, i 25 om sjældne og heraf i 17 om svage og i 8 om stærke, men

blot i 6 om almindelige angreb og heraf i 3 om svage og i 3 om stærke. Der skrives i enkelte beretninger om lyspletsygens vinterskade følgende: »tiere end man tror er lyspletsyge årsag til stærk tynding af rugen; angrebet bemærkes ofte ikke om efteråret, men om foråret er marken for tynd« (A. Dam Koefoed, Brørup), »lyspletsyge skader ganske afgjort vintersæden meget mere, end man regner med« (H. Baltzer Nielsen, Hjørning), og »i enkelte rugmarker har lyspletsyge ødelagt bestanden, så der må sås om« (S. Nørlund, Aulum). Den slags iagttagelser understreger atter, hvor vigtigt det kan være at vurdere lyspletsygens omfang så tidligt på året som overhovedet muligt. Det er let nok hen i maj at finde symptomer hos overlevende planter af rug og hvede, men det er ofte ugørligt efter disse få vidner at skønne over, hvor stor ødelæggelse lyspletsygen har været årsag til, selvom dette i år vel er muligt efter en mild vinter med ringe vinterskade af andre årsager.

Slimskimmel (*Fusarium sp.*) synes at have været yderst godartet både hos vintersæd og græsser, thi af ialt 72 beretninger skrives i henholdsvis 61 og 66 beretninger bare om ubetydelige angreb. Sygdommen blev dog iagttaget hos rug sået sent i oktober (N. A. Drewsen, Høkkerup) samt tillige ved for dyb såning (A. Toft Andersen, Vinderup) og i enkelte andre egne, hvor markerne var tyndet en del (Niels Pedersen, Horsens; P. Bruun Rasmussen, Odense).

Hvedens gråpletsyge (*Septoria tritici*) konstateredes på to indsendte hvedepróver.

Forgiftning efter borax udstrøet med 15 kg pr. ha i vintermånederne blev iagttaget i Røddingegnen, hvor byggets blade blev hvide og vanskeligt brød gennem jordskorpen (Georg Nissen), samt i Vejleegnen, hvor borax var udstrøet med hånden, således at »sågangene« gav syge, hvide bygplanter (N. Chr. Stentoft).

BÆLGPLANTER.

Kløverens knoldebægersvamp (*Sclerotinia trifoliorum*) meldte sig i vinter og det tidlige forår, og, som det synes, med meget stærkere angreb end sædvanligt; kløver i renbestand led øjensynligt særlig stærkt under svampens angreb. Om angreb i græsmarker modtoges ialt 72 beretninger, og i 23 af disse skrives om ubetydelige angreb, medens der i andre 24 skrives om sjældne angreb og heraf i 15 om svage og i 9 om stærke, og endelig skrives i 25 beretninger om almindelige angreb og heraf i 12 om svage og i 13 om stærke. Fordelingen af angrebenes styrke er nogenlunde tilsvarende i frømarkerne, omend ødelæggelsen som nævnt synes at have været mere omfattende end hos kløver i græsmarker. Om tiden for angrebet og dettes varighed samt om afgræsningens betydning skrives følgende: »fremadskridende angreb bemærket hele vinteren igennem, men aftagende i marts og tilsyneladende helt ophørt omkring midten af april« (P. Riis Vestergaard, Samsø), »så sidst i februar faretruende ud, men standsedes vist af vinteren i marts« (A. P. Aidt, Viborg), og »i et enkelt

tilfælde tog svampen 4 td. ld. udlæg, der hovedsagelig bestod af rød-kløver, i løbet af 2 mdr. fra ca. 15. jan. til ca. 15. marts« (P. K. Pedersen, Hadsund). »I en toårig mark var al kløver trods afgræsning i efteråret ødelagt af svampen« (W. Østergaard, Hadsten), »der er også mange eksempler på, at stærk afgræsning sidste efterår har hemmet angrebet stærkt« (P. K. Pedersen, Hadsund), »benyttelsen af græsmarkerne i efteråret synes ikke at stå i relation til angrebsstyrken« (Niels Pedersen, Horsens), »rødkløver i lucerne er særlig hærget, da man ikke har turdet afgræsse marken sent« (M. Bjerg, Nyborg) og »der er konstateret enkelte meget svære angreb hos kløver i lucerne, formentlig fordi kløveren der har fået lov at gå vinteren i møde med pels« (Aksel Nielsen, Horsens); der er nu som før ikke altid gode resultater efter afgræsning, og årsagen hertil skal nok søges i lokale forhold, f. eks. tiden for afgræsningen og afgræsningens styrke. I flere beretninger nævnes eksempler på, at stærkt angrebne marker er pløjede i foråret, og disse er næsten udelukkende frømarker; men der skrives også om meget stærk tynding af kløverbestanden i græsmarker, og dette må huskes, når markerne til sommer skal vurderes, f. eks. ved undersøgelser vedrørende kløverål. Der blev i februar—april modtaget 6 prøver, nemlig rødkløver 4, alsike 1 og humle-sneglebæg 1 med svampens hvileknolde.

Kransskimmel (*Verticillium albo-atrum*) konstateredes hos indsendt lucerne.

BEDEROER.

Overvintring af frøafgrøder god.

Frostskade i kuler uden betydning, men undertiden blev kulet frosne roer, der tidligt gik i forrådnelse.

Varmeskade synes at have været meget udbredt, men ikke stærk; mange roer blev dækket tidligt og stærkt og savnede ofte ventilation, omend brug af kuletermometre bliver mere almindelig (N. Engvang Hansen, Allingaabro).

Spiring var usædvanlig stærk hos kulede roer og fremhæves i 12 beretninger fra forskellige landsdele.

Gråskimmel (drueskimmel, *Botrytis cinerea*) blev iagttaget med svage og stærke angreb i alle undersøgte roekuler (J. Rindom, Ærø); der blev modtaget 1 prøve med angreb af denne svamp, som antagelig har været på færde i adskillige roekuler.

KÅLROER, KÅL O. A. KORSBLOMSTREDE.

Overvintringen af frøafgrøder var god; der skrives dog, at udplantet kål er rådnet en del på grund af varmeskade (H. Wraae Jensen, Skelskør) og »de fleste kålfrøafgrøder er tildels ødelagte — vel nok bakterieangreb efter luseangreb i 1948« (H. Jensen, Asnæs).

Varmeskade var stærk i kuler, og forrådnelse var ret udbredt. Dette konstateredes især i egne med stærke luseangreb i 1948 (W. Øster-

gaard, Hadsten; A. Dam Koefoed, Brørup; N. Engvang Hansen, Alling-aabro; Niels Pedersen, Horsens) samt efter stærke angreb af marmore-ring (borbrist) (H. Baltzer Nielsen, Hjørring; J. J. Søndergaard, Silke-borg; A. Anthonsen, Give; Fr. Nielsen, Haderslev).

Spiring af roer i kule var meget stærk, og herom skrives i adskil-lige beretninger f. eks.: »mange roekuler har i foråret været helt grønne, og resultatet er et stort tørstof-tab« (H. Quistgaard Mortensen, Kibæk).

KARTOFLER.

Frostskade i kulerne synes ikke at være iagttaget.

Varmeskade (iltbrist, kvælning) har derimod undertiden været ret fremtrædende, men tabet er næppe stort. Af ialt 58 beretninger skrives i 32 af disse om ubetydelige angreb, og i 18 om sjældne og heraf i 15 om svage og i 3 om stærke angreb, og endelig skrives i 8 beretninger om al-mindelige angreb og heraf i 6 om svage og i 2 om stærke angreb. Der blev modtaget 3 prøver med varmeskade.

Spiring i kulerne omtales i flere beretninger som ret stærk og stær-kere end sædvanlig.

Kartoffelskimmel (*Phytophthora infestans*) nævnes i enkelte be-retninger som almindelig hos knoldene ved kuling (S. F. Sørensen, Ny-købing F.). »Hvor der er foretaget en grundig frasortering af skimmel-knolde, er der ikke megen forrådnelse« (A. Toft Andersen, Vinderup).

Violet rodfiltsvamp (*Helicobasidium purpureum*) konstateredes på indsendte knolde.

Kartoffelskurv (*Actinomyces scabies*) konstateredes hos 5 ind-sendte knoldprøver.

Pulverskurv (*Spongospora subterranea*). I løbet af eftersommeren og efteråret 1948 modtoges mod sædvane en del prøver med denne svamp, der ikke regnes for at være almindelig i Danmark. Dette blev anledning til, at Statens plantepatologiske Forsøg bad om at få indsendt knold-prøver med skurvliggende pletter. Vi modtog 184 prøver, der blev under-søgt mikroskopisk af Jørgen Kall, der hos 12 prøver konstaterede pulver-skurv. Svampens angreb var som regel svagt, og ofte så svagt udviklet, at svampene blot lod sig bestemme ved mikroskopets hjælp. I løbet af vinteren konstateredes svampen tillige hos 4 indsendte knoldprøver.

HANS R. HANSEN.

SYGDOMME PÅ HAVEBRUGSPANTER.

Den milde vinter har været god for mange planter i haverne. Kulden og blæsten i marts måned sved dog en del sarte planter eller planter, der var begyndt at komme frem, f. eks. tidlige tulipaner. Jordfygning har be-virket, at en del blade, f. eks. på rabarber, frugttræer og frugtbuske er blevet noget flossede; skaden er dog næppe af betydning.

FRUGTTÆRER OG FRUGTBUSKE.

Æblernes holdbarhed har været ret god. Vi har dog fået tilsendt en del æbler med jonathanpletter og andre med kærneråd. Særlig galt var det gået med et parti ellers meget fine og store Bismarck, som en tid havde stået noget indelukket. Nedenstående anføres nogle udtalelser om æblernes holdbarhed. Fra Aalborg amt skrives: »Holdbarheden varierer en del fra sted til sted; men er gennemgående dårligere i forhold til sidste år« (Jørgen Jørgensen), fra Sjælland: »Holdbarheden lidt ringere end normal, dog navnlig bemærket hos Cox's Orange« (Hans Chr. Madsen), fra Blangstedgaard: »Gennemgående normal holdbarhed, dog måske noget kraftigere angreb af *Gloeosporium* end sædvanligt« (P. M. Rasmussen), fra Horsens: »I almindelighed synes jeg, holdbarheden har været god her« (Chr. A. Nørholm), fra Jylland: »Knap så god som normalt« (A. Diemer), fra Frederiksborg amt: »Selv under ret dårlige opbevaringsforhold har holdbarheden — især for ret sent plukkede Cox's Orange — været absolut tilfredsstillende. For tidligt plukket har gennemgående holdt sig godt« (William Norrie), og endelig skrives fra Lolland-Falster: »Holdbarheden har som helhed kun været jævn god på grund af den megen 2. og 3. sorterings frugt. For gode fejlfri æbler har holdbarheden været udmærket« (Sander Nielsen).

Furede grene på æbletræer. Der er adskillige nye lokaliteter, men dette skyldes måske, at man nu er blevet opmærksom på denne sygdom og leder efter den overalt. Den findes stadigt mest på Gråsten, men den er også flere steder fundet på Signe Tillisch og et enkelt sted på Dronning Louise.

KØKKENURTER.

Gråskimmel (*Botrytis allii*) har gjort megen skade i vinter. Følgende udtalelse fra Aalborg amt har vist nok almen gyldighed: »Løgenes holdbarhed har været meget dårlig særlig i efteråret og tidlig på vinteren, så mange løg er rådnet op, og gråskimmelen har det meste af skylden herfor« (Jørgen Jørgensen).

Mosaiksyge på tomater har vist sig. Fra Sjælland skrives: »Jo tidligere tilplantning des større angreb. Årsagen må vist være, at der »fumles« og fingereres mere med vinterplanterne end med de hurtigt tiltrukne forårsplanter. 90 % angreb af mosaik er set i flere tilfælde« (Asger Klougart).

Brune til sorte pletter er i flere tilfælde set i overvintrede hvidkål. Der er fundet små, mørke prikker fordelt rundt omkring i hovederne. Et angrebet blad kan godt sidde imellem sunde blade, hvilket viser, at der ikke er smitteoverførelse fra et blad til et andet. Sygdommen er efter al sandsynlighed af fysiogen natur, der gisnes på bormangel, som årsag til skaden. I andre tilfælde har pletterne været større, nærmest udflydende, men også her kan en plet findes inde mellem sundt væv.

Rodhalsråd er fundet på agurker.

PRYDPLANTER.

Der er blevet indsendt en del tulipaner med dårligt udviklede blomster eller med helt blinde knopper. Årsagen hertil er vanskelig at påpege, når man ikke ved, hvordan tulipanløgene har haft det lige fra optagning. Uheldige forhold såvel under lagringen som i kulerne samt under drivningen kan være årsagen til det dårlige drivningsresultat. Muligvis kan skaden stå i forbindelse med uheldig afsvampning; herom foreligger følgende udtalelse: »Tulipaner ses ofte beskadiget af Aretan-behandling. Man bør passe på ikke at afsvampe for sent, når rodkransen er fremme. Dårlige opbevaringsrum for løgene spiller afgjort en rolle« (Asger Klougart).

Levkøjskimmel (*Peronospora matthiolae*) var ondartet på nogle planter, vi fik til undersøgelse fra Københavns omegn.

ANNA WEBER.

SKADEDYR PÅ LANDBRUGSPLANTER.

KORN OG GRÆSSER.

Aksløberens larve (*Zabrus gibbus*). Ved Høng er der konstateret angreb i en hvedemark, hvor der året forud var havre. De yderste 2—3 favne er ødelagt (Stanley Jørgensen).

Gåsebillelarver (*Phyllopertha horticola*). Fra Grindstedegnen skrives, at der er konstateret et angreb i vårsæd (J. J. Jacobsen). I flere græsmarker i Nordthy er der fundet angreb (F. C. Frandsen).

Oldenborrelarver (*Melolontha vulgaris*). På Stevns er der fundet angreb af store larver i vårsæd (Aage Madsen).

Smælderlarver (*Agriotes spp.*). 13 af de 41 beretninger, der er indløbet, melder om kraftige angreb. De øvrige melder, at angreb ikke er set eller har været uden betydning endnu. Fra Sorø skrives: »Smælderlarver har allerede i efteråret tyndet vintersædsmarkerne mange steder. Enkelte steder har det resulteret i omsåning. I vårsæd er endnu ingen skade sket« (Ib Trojaborg). Fra Nyborgeggen: »Angreb er mange steder konstateret i vintersæd. Endnu er der ikke set angreb i vårsæd, men en sennepsmark er fuldstændig ødelagt« (M. Bjerg). Fra Vis herred: »Smælderlarver er mange steder ondartede i vintersæden. Særlig i rug efter grønjordshavre er angrebene slemme« (N. A. Drewsen). Fra Hjørring: »Endnu kun enkelte tilfælde i vårsæd, men til gengæld meget talrige og kraftige angreb i vintersæd navnlig efter grønjord. Fritfluellarver og stankelbenlarver har været med til at forringe egnens vintersædsmarker, men smælderlarverne har afgjort været de værste skadedyr. Mange marker er pløjet om eller isæt byg« (H. Baltzer Nielsen).

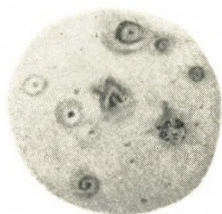
Fra Haderslev skrives: »Jeg var ude for forleden, at en landmand havde strøet kalkkvælstof ud på bar jord, hvor der var mange smælderlarver. Efter nogle dages forløb lå larverne oven på jorden og var helt oppustede og døde eller døende« (Fr. Nielsen).

Kartoffelskurv (*Actinomyces scabies*)

Maximum for læggekartofler og spisekartofler til export				1
Maximum for læggekartofler til Danmark (Hvis køberen er indforstået!)				3
Karakterer til forsøg:				
Helt skurvfri	Karakter 0	Mere end 2, mindre end 3 (20 pct.) ...	Karakter 3	
Mindre end 1 (5 pct.)	» 1	Mere end 3, mindre end 4 (50 pct.) ...	» 4	
Mere end 1, mindre end 2 (10 pct.) ...	» 2	Mere end 4	» 5	

Den anden side af knolden må ikke have mere skurv.

1

2

Pulverskurv (*Spongospora subterranea*)

1. Unge skurvpletter (efter I. E. Melhus 1916).
2. Typisk angreb (E. Hellmers fot.).

3

4

5

Pulverskurv (*Spongospora subterranea*)

Udseende efter langvarig transport, januar 1949; hudbræmmen slidt af de åbne sår, enkelte små sår ikke sprunget op. 3. Bintje. 4. King Edward (stjerneformede sår). 5. Up to date.

Kartoffel-Rodfildsvamp (*Corticium solani*)

Maximum for læggekartofler	1
Maximum for spisekartofler til export	2
Karakterer til forsøg:	
Helt fri for rodfildsvamp	Karakter 0
Mindre end 1	» 1
Mere end 1, mindre end 2	» 2
Mere end 2, mindre end 3	Karakter 3
Mere end 3, mindre end 4	» 4
Mere end 4	» 5

Den anden side af knolden må ikke have mere rodfildsvamp.

Sumpbillelarver (*Helophorus nubilus*). Den 24. marts modtog vi nogle larver fra en hvedemark på Stevns, hvor der var anrettet betydelig skade, således at ompløjning påtænktes. Larverne gnaver sig ind gennem bladskederne, hvilket bevirker, at først hjertebladet og senere hele skuddet visner. Her i landet er angreb kun fundet to gange tidligere (1937 og 39). Konsulent Aage Madsen meddeler, at angrebet særlig fandtes, hvor der året før havde været dels vikkehavre, dels halvbrak.

Frøgræsuglens larve (*Apamea testacea*). På Jyderupegnen fandtes et angreb i rug efter græs (Chr. Christensen). På Vestfyn angreb larverne hvede efter grønjord pløjet d. 25.10. Marken må ompløjes (J. Vang).

Stankelbenlarver (*Tipula paludosa*). 7 beretninger melder om stærke, 11 om svage angreb. I 11 beretninger skrives, at angreb ikke er set. Angrebene er fundet i græs samt i vår- og vintersæd. Alle stærke angreb er rapporterede fra Jylland. På øerne er kun fundet få og svage angreb. Fra Sønderborg skrives: »Enkelte stærke angreb nu i slutningen af april i havre og særlig, hvor forfrugten har været græs« (E. Knudsen). Fra Hjerm-Ginding herreder: »Efter to års stilstand er der i år begyndende angreb. Hidtil iagttaget to svage og eet stærkt angreb i korn efter græs. Bekæmpelse er med godt resultat foretaget med følgende blanding pr. ha: 75 kg mosedesukkerroer tilsat en blanding af 15—20 kg klid og 1½ kg schweinfurtergrønt« (A. Toft Andersen). Fra Aulum: »Larverne har i løbet af vinteren tyndet slemt i nogle rugmarker, som er blevet omsået. I de sidste dage nogle kraftige angreb paa vårsæd« (S. Nørlund). Fra Østhimmerland: »Enkelte ret kraftige angreb i græsmarker« (K. Jørgensen).

Haarmyglarver (*Bibio sp.*). Fra Holbækegnen skrives, at der er konstateret flere ret svære angreb i byg efter roer, navnlig på Tuse Næs. Her var sommeren 1948 meget tør, hvilket bevirkede, at staldgødningen var meget længe om at formulde (Chr. Christensen). Angreb i byg blev endvidere fundet ved Ringsted (C. M. Bundgaard) og ved Hornslet (Chr. Mogensen). I en ærtemark efter roer ved Maare pr. Ørbæk var larverne talrigt til stede, dog uden at gøre synlig skade. Efter en harvning døde mange af larverne (M. Bjerg). I milde perioder i vinterens løb fandtes hårmylglarver ofte i stort antal under vissent løv i skove o. a. steder. I laboratoriet begyndte arten *Bibio hortulanus* at klækkes d. 4. maj.

Fritfluellarver (*Oscinis frit*). I 36 af de 48 indkomne beretninger meldes om angreb i vintersæden, og ofte karakteriseres angrebene som alvorlige. Fra Hillerød skrives: »I marker med forfrugt græs har der været nogle stærke angreb. Pløjningen af græsmarkerne blev på grund af tørken foretaget for sent« (H. E. Jensen). Fra Sydsjælland: »Der er konstateret skade i 3—4 tilfælde i hvede, som er sået efter nylig ompløjet græs i september. To marker var helt ødelagt« (P. Grøntved). Fra Lolland-Falster: »Mange hvedemark er blevet slemt hærget af fritfluellarver i efteråret og det meste af den milde vinter. Hvad grunden så end er, så ser det ud til, at Eroica hveden er blevet langt stærkere angrebet end andre

hvedesorter« (S. E. Sørensen). Fra Vejle: »Næsten enhver hvedemark efter grønjord er angrebet. Mange er omsået med byg« (N. C. Stentoft). Fra Rødding: »I rug og hvede efter græs har angrebene været slemme. Et meget karakteristisk tilfælde viste næsten cirkelrunde, skarpt afgrænsede pletter spredt over en mark på 2 ha, hvori rugplanterne var helt ødelagt af fritfluellarver, sandsynlig stammende fra nedpløjede græsbuske, hvorpå fluerne har lagt æg« (G. Nissen). Fra Thyholm: »Fritfluellarverne har hærget mange vintersædsmarker i usædvanlig stærk grad« (K. Hougaard). Fra Brønderslev: »Angreb almindelige og i en halv snes tilfælde så ondartede, at omsåning var nødvendig. Alle voldsomme angreb i rug var efter sent ompløjet grønjord« (H. Olesen).

Brakfluellarver (*Hylemyia coarctata*). Fra Østthimmerland skrives om enkelte ret stærke angreb i Vintersæden, ellers foreligger kun meddelelse om nogle ubetydelige forekomster.

BÆLGPLANTER.

Stængelål (*Tylenchus dipsaci*). Et stærkt angreb i rødkløver til frø er rapporteret fra Roskildeegnen (M. Greve). Der er indsendt en del prøver af lucerne, der viste sig at være angrebet af ål. Der foreligger indberetning om angreb fra Høng, Ærø og Aarslev.

Lucernens rodgnaver (*Otiorrhynchus ligustici*). På Skanderborg-egnen fandtes et enkelt angreb på rødderne af rødkløver (Niels Pedersen).

KÁLROER, KÁL O. A. KORSBLOMSTREDE.

Glimmerbøsser (*Meligethes aeneus*). Angrebene tog deres begyndelse i de sidste dage af april.

Jordløpper (*Phyllotreta spp.*). Angrebene begyndte i slutningen af april, og der anrettedes skade på kålroer og radiser.

Spurve o. a. fugle. Fra Fåborgegnen skrives: »To steder er kålroernes kimplanter enten rykket op med rod eller bladene er nappet af. Et sted er sikkert over halvdelen af planterne ødelagt, og omsåning antagelig nødvendig. Så vidt det kan konstateres, er skaden forårsaget af spurve eller event. andre småfugle« (P. Laursen).

SKADEDYR PÅ HAVEBRUGSPLANTER.

FRUGTTÆRER OG FRUGTBUSKE.

Bladlus (*Aphididae*). Det bemærkes ofte, at vinteræggene er sparsomt til stede. De første angreb har vist sig. Enkelte steder på Sjælland er de endog ret stærke (H. Chr. Madsen).

Bladløpper (*Psylla mali*). Fra Maribo amt skrives om enkelte kraftige angreb på æble kort efter knopspring (Sander Nielsen).

Øresnudebiller (*Otiorrhynchus picipes*). Fra iagttagelsesplantningen i Nybøl skrives, at billerne begnaver pødekviste på æbletræer. Sidste år blev billerne bekæmpet med Gesarol (N. Gram).

Ribsmøl (*Incurvaria capitella*). I nærheden af Lyngby fandtes et

kraftigt angreb paa solbær i april. Larverne gnavede i knopper, og bladene på de unge skud visnede. Forpupningen fandt sted mellem bladene i de unge skudspidser, og i laboratoriet klækkedes møllene fra omkring d. 3. maj, hvilket jo antagelig er tidligere end på friland.

Knopviklerlarver (*Tortricidae*). På æbletræerne er angreb af knopviklere nu almindelige.

Guldhalen (*Euproctis chrysorrhoea*). I slutningen af måneden begyndte larverne at forlade vinterrederne, og beretninger om angreb indløb fra Lolland, Ærø, Middelfart samt Aarøsund frugtplantage i Jylland, hvor man har kendt skadedyret nogle år. Endvidere er vinterrederne fundet nogle steder på Slagelseegnen, men kun i ringe antal (A. Sauer).

Frostmålerlarver (*Cheimatobia brumata*). Fra Aalborg amt skrives, at der i de sidste dage af april er fundet ret stærke angreb af frostmålerlarver på æbletræer i ret velpassede plantninger (J. Jørgensen).

Pæregalmyggen (*Contarinia pyricora*). I klækkekasserne i Lyngby kom myggene frem i tiden fra d. 24. april til d. 4. maj. Klækningens afslutning faldt omtrent sammen med den egentlige blomstrings begyndelse. En meget stor del af larverne viste sig at have været angrebet af snyltehvepse.

Frugttræspindemiden (*Paratetranychus pilosus*). Ægbestanden bedømmes ret forskelligt, men det bemærkes ofte, at der er påfaldende få æg. Angrebene er hist og her begyndt så småt.

PROSPER BOVIEN.

SNEGLEBÆLGENS STÆNGELSVAMP (*Ascochyta imperfecta*).

For english edition see: Proceedings of the international seed testing association. Vol. XIV, 2, pp. 51—53. 1948.

Ascochyta imperfecta er en svamp, der forekommer ret hyppigt på sneglebælg avlet i Danmark. I marken træffes den af og til på 2. års sneglebælg og lucerne, hvor pykniderne sidder tæt på de overvintrede stængler. På de friske stængler findes aflange, uregelmæssige pletter, der i begyndelsen er sorte, senere blegbrune i midten og med en mørkebrun—sort rand. Hvis pletterne strækker sig rundt om stænglerne, dør skuddene. På bladstilkene findes pletter af lignende form og farve som på stænglerne, og svampen kan vokse fra bladstilken ind i stænglen. På bladene fremkommer runde eller uregelmæssige mørkebrune—sorte pletter, efterhånden med blegbrun midte og af og til ringede og med en gullig zone udenom. Er bladstilke eller blade stærkt angrebet, bliver bladene gule.

Da det har vist sig, at frø, der havde en kraftig naturlig infektion af *Ascochyta imperfecta*, jævnlgt giver en sund plantebestand, blev der udført infektionsforsøg med renkulturer af svampen for at undersøge, om den i det hele taget var i stand til at skade planterne nævneværdigt her i landet.

Der blev anvendt forskellige infektionsmetoder:

- I. Sundt sneglebælgfrø såedes i steril jord i små lerskåle. Da frøet var spiret, sprøjtedes kimbladene i den ene skål med sterilt, destilleret vand, og i den anden med en sporeopslemning af *Ascochyta imperfecta*. Begge skåle dækkedes med glasklokker. Efter 12 dages forløb var de usmittede endnu sunde, medens en del af de smittede var døde, og resten havde visne kimblade og typiske angreb på stængler og blade. Der dannedes pyknider på de angrebne plantedele, og svampen reisole-redes.
- II. En portion sundt sneglebælgfrø sprøjtedes med sterilt, destilleret vand og en anden med en sporeopslemning af *Ascochyta imperfecta*. Partierne anbragtes i et døgn på fugtigt papir i glasbure, hvorefter frøet såedes i steril jord i lerskåle (2 skåle med usmittede frø og 2 skåle med smittede). Efter 11 dages forløb var det usmittede frø spiret godt, medens det smittede spirede meget dårligt, og af de spirede planter døde mange som ganske små. De planter, der ikke døde, viste intet sygdomstegn. 25 dage efter såning taltes planterne. Resultatet af optællingen var følgende:

	Antal planter af	
	usmittet frø	smittet frø
skål 1	205	59
» 2	260	50
	465	109
Forholdstal	100	23

Planter af såvel usmittet som smittet frø udplantedes på friland og holdtes under observation hele sommeren, men der fremkom ingen sygdomssymptomer på noget af partierne.

- III. Skåle med steril jord blandet med henholdsvis sterilt hvedeklid og hvedeklid gennemvokset med *Ascochyta imperfecta* tilsåedes med sneglebælg. I den usmittede skål spirede 182 frø og i den smittede kun 3.
- IV. *Ascochyta imperfecta* podedes på agar i petriskåle. Da svampen var vokset helt ud, fyldtes skålene med steril jord. Efter nogen tids forløb, da man regnede med, at jorden var gennemvokset af svampen, hældtes den i sterile lerskåle, der tilsåedes med sneglebælg. Skåle med steril jord tilsåedes ligeledes. I såvel smittede som usmittede skåle spirede frøet godt, og der fandtes ingen sygdomssymptomer på planterne. Jorden har tilsyneladende været for svagt inficeret.

Resultatet af forsøgene må tydes på den måde, at planter af stærkt inficerede frø dør, inden de kommer frem eller som kimplanter. Er jorden stærkt inficeret, dræbes planterne, inden de når frem over jordoverfladen.

De typiske sygdomssymptomer er kun fremkommet på planter, der inficeredes, efter at de var kommet frem, altså ved sekundær smitte.

GUDRUN JOHANSEN.

BEKÆMPELSE AF ROSEN-STRÅLEPLET.

(Control of Black Spot on roses).

I årene 1947 og 48 er ved Statens plantepatologiske Forsøg prøvet sprøjtning mod rosen-stråleplet (*Diplocarpon rosae*).

Roserne var af sorten Rødhætte, plantet i bede langs indkørslen ved Statens plantepatologiske Forsøg. Planterne har de fleste tidligere år stået næsten afløvede fra september. I forsøgene er sprøjtet 2—3 gange i sommerens løb med kobbermidler samt med et kombineret kviksølvmiddel.

Nedenstående tabel viser resultaterne udtrykt ved antallet af angrebne blade samt i 48-forsøget ved en skønsmæssig bedømmelse for bladfylde.

Der er sprøjtet til følgende tidspunkter (dates of spraying):

1947: 24. juni, 11. juli og 28. juli.

1948: 2. juli og 23. juli.

Behandling (treatment)	% angrebne blade (infected leaves)		Karakter for bladfylde, 0 = ingen (no leaves), 5 = alle blade (all leaves) i behold $\frac{6}{11}$ -48.
	8. okt. 1947	12. aug. 1948	
Ubehandlet (control)	78,5	70,5	0,4
Bordeauxvædske 1:1 $\frac{1}{2}$:100	14,1	17,2	4,1
Bouisol 1 %	24,7	17,6	3,0
Bordosan 1 %	20,8		
Rosen-Sanagran 0,5 % ...		34,0	2,0

Ved optællingen er undersøgt 400—700 blade fra hvert forsøgsled.

Bordeauxvædske har været mest effektiv, men skæmmes bladene en del. De to andre kobbermidler, Bouisol og Bordosan, har virket tilfredsstillende, og pletter kun lidt. Kobber-kviksølvmidlet Rosen-Sanagran, har i forsøget virket lidt for svagt, men bør måske forsøges i stærkere opløsning; heller ikke dette middel pletter væsentligt. Kobbermidlerne har i 1948 kunnet bevare størstedelen af planternes løv sundt til ind i november.

The following washes have been applied to roses infested by Black Spot (*Diplocarpon rosae*): bordeauxvædske (bordeauxmixture), Bouisol and Bordosan — two proprietary washes containing copper and, finally, Rosen-Sanagran, a proprietary wash, containing copper and mercury. For results see figures above.

LARS HAMMERLUND.

